

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตกลุ่ม
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
A study of correlation between Self-esteem and Creativity of students in
faculty of Humanities and Social Sciences at Naresuan University

กัณฑ์พัฒน์ อนุศักดิ์เสถียร*, ญานิกา คำแก้ว**, ฉัฐชนก เดชรักษา**, ศศิธร วังสุวรรณ**, พรณภัส จารุสาร**,
รวีวรรณ อริยพรพรหม**, วณมารินทร์ แดงทองดี**, แสงดาว วัฒนาสกุลเกียรติ*, นรินทร์ เงินแย้ม*

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้สำรวจระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ศักยภาพความคิดสร้างสรรค์ และเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร โดยเก็บข้อมูลจากนิสิตระดับปริญญาตรีจำนวน 407 คนผ่านแบบประเมิน Rosenberg Self-esteem (10 ข้อ) โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.86 และแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ (24 ข้อ) โดยมีค่าความตรงเชิงเนื้อหาเท่ากับ 0.89 พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (74%) ศึกษาชั้นปีที่ 3 (37.10%) ในคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์ และการสื่อสาร (31.20%) มีเกรดเฉลี่ย 3.01-3.50 (35.60%) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 4,001-6,000 บาท (46.70%) ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับมาก (Mean = 28.64, S.D. = 4.55) และมีความคิดสร้างสรรค์ระดับปานกลาง (Mean = 76.12, S.D. = 16.36) โดยปัจจัยเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย และรายได้ไม่ส่งผลต่อความแตกต่างด้านการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ แต่พบว่าคณะที่ต่างกันมีการเห็นคุณค่าในตนเองต่างกัน และเพศที่ต่างกันมีความคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ การเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำ ($r = 0.361$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ : การเห็นคุณค่าในตนเอง, ความคิดสร้างสรรค์, นิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

* ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาจิตวิทยา สาขาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Assistant Professor Lecturer, Department of Psychology, Psychology Program, Faculty of Social Sciences, Naresuan University

** นิสิตปริญญาตรี ภาควิชาจิตวิทยา สาขาจิตวิทยา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร Student of the Faculty of Social Sciences, Department of Psychology, Psychology Program, Faculty of Social Sciences, Naresuan University

Abstract

This research explores the levels of self-esteem and creativity among undergraduate students from the Faculty of Humanities and Social Sciences at Naresuan University. The research aimed to study the level of self-Esteem, the level of creativity, and the correlation between self-esteem and creativity of students in faculty of Humanities and Social Sciences at Naresuan University. Data were collected from 407 students through online surveys using the Rosenberg Self-Esteem Scale with Cronbach's Alpha coefficient 0.86 (10 items) and a creativity assessment with Cronbach's Alpha coefficient 0.89 (24 items). The majority of participants were female (74%), in their third year (37.10%), studying in the Faculty of Business Administration, Economics, and Communications (31.20%), with a GPA of 3.01–3.50 (35.60%), and a monthly income of 4,001–6,000 baht (46.70%). The results indicated that most students had a high level of self-esteem (Mean = 28.64, S.D. = 4.55) and a moderate level of creativity (Mean = 76.12, S.D. = 16.36). Gender, academic year, GPA, and monthly income did not significantly affect self-esteem or creativity levels. However, students from different faculties exhibited significant differences in self-esteem, and gender differences were associated with statistically significant variations in creativity ($p < 0.05$). Additionally, a low positive correlation was found between self-esteem and creativity ($r = 0.361$), which was statistically significant at the 0.05 level.

Keywords: Self-Esteem, Creativity, Students in the faculty of Humanities and Social Sciences at Naresuan University

บทนำ

ในปัจจุบันโลกมีการวิวัฒนาการในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยี นวัตกรรม การสื่อสาร การอุปโภค บริโภค ซึ่งเป็นสิ่งที่พัฒนาต่อยอดมายาวนานจากการใช้จินตนาการ หรือความคิดสร้างสรรค์ถึงสิ่งใหม่ ๆ ตลอดจนคิดค้นทำให้ความคิดนั้นเกิดขึ้นเป็นสิ่งประดิษฐ์ ความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมากในปัจจุบัน (ชฎารัตน์ เสงฆ์กุล, 2566) โดยทักษะความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มนุษย์มีติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด ซึ่งแตกต่างกันตามประสบการณ์ชีวิต ครอบครัว การเรียนรู้ทางสังคม วัฒนธรรม ซึ่งทักษะดังกล่าวสามารถพัฒนาได้เพื่อให้มนุษย์สามารถปรับตัวให้ทันกับการเกิดขึ้นของเทคโนโลยี มนุษย์จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาองค์ความรู้ด้านความคิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาทักษะให้พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงเสมอ (ณัฐกานต์ ภูมิคอนสาร, 2565) ด้วยการเปลี่ยนแปลงหลายด้านในปัจจุบันจึงต้องมีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ผ่านการสร้างความเข้มแข็งในด้านคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในมหาวิทยาลัย เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลให้เชี่ยวชาญในศาสตร์ที่ตนได้ศึกษาและสามารถออกไปพัฒนา ขับเคลื่อนเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติต่อไปได้ (อลิสสา สำรอง, 2564)

จากข้อมูลข้างต้น แสดงให้เห็นว่าความคิดสร้างสรรค์นั้นเป็นสิ่งที่พัฒนาจากประสบการณ์ชีวิตและสภาพแวดล้อมของบุคคล ในบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ อาจเนื่องมาจากการขาดการรับรู้ตนเองเชิงบวก ส่งผลให้บุคคลรู้สึกไม่มั่นใจ ขาดแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ซึ่งการเห็นคุณค่าในตนเอง ถ้าคิด ถ้าเผชิญสถานการณ์ที่ยากช่วยเสริมความมั่นใจและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ที่ช่วยให้บุคคลสามารถพัฒนาศักยภาพตนตามการเปลี่ยนแปลงของโลกได้

การเห็นคุณค่าในตนเองคือ ปัจจัยภายในที่สำคัญของบุคคลที่เกิดจากความสุข ความรู้สึกดีในตนเองในระดับจิตใต้สำนึก เห็นคุณค่า ข้อดีในตน วิเคราะห์การแก้ปัญหาที่หลากหลาย และเลือกแนวทางที่มีความเหมาะสม สามารถรับมือกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตได้ สร้างสรรค์ประโยชน์ให้ตนเองและสังคมได้ (มาลีณี จุฑาปะมา, 2553) จากการศึกษาของ Coopersmith (Coopersmith, 2524 อ้างถึงใน สมิทธิ เจือจินดา และ วรณนา โพธิ์ผลิ. (2562) ได้แบ่งระดับการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่ ระดับสูง คือ มีลักษณะรับรู้คุณค่าของตนเป็นจริงตามศักยภาพของตน มีความคิดสร้างสรรค์ และระดับต่ำ คือ มีลักษณะไม่เชื่อมั่นในศักยภาพของตน ไม่กล้าแสดงความคิดที่ต่างไปจากผู้อื่น เลี่ยงการเผชิญหน้ากับปัญหาเป็นต้น ซึ่งการภาคภูมิใจในตนเองหรือการรับรู้คุณค่าในตนเองนั้นจะเกิดขึ้นได้เมื่อคนนั้นมีทัศนคติต่อตนเองในทางบวก สามารถรับรู้การถูกรักจากคนรอบข้าง การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน (อชิร, 2563)

มหาวิทยาลัยนเรศวรนั้นให้ความสำคัญต่อการมีความคิดสร้างสรรค์ โดยมหาวิทยาลัยนเรศวรนั้นมีพันธกิจคือมุ่งผลิตบัณฑิตให้มีศักยภาพ สามารถปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีบนโลกนี้ได้ เพื่อตอบสนองความต้องการของประเทศและสังคมได้อย่างเป็นรูปธรรม (มหาวิทยาลัยนเรศวร, ม.ป.ป.) นอกจากนี้ทางคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร ยังได้เปิดหลักสูตรใหม่เพื่อพัฒนาการคิดสร้างสรรค์ของนิสิตในปี 2563 คือหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและการตลาดเชิงสร้างสรรค์ โดยมีวัตถุประสงค์หลักสูตรเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความคิดสร้างสรรค์และการตลาดเชิงสร้างสรรค์ (หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมและการตลาดเชิงสร้างสรรค์ หลักสูตรใหม่ พ.ศ. 2563, ม.ป.ป.)

จากข้อมูลทั้งหมดที่กล่าวมาในข้างต้นเป็นเหตุให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เนื่องจากมหาวิทยาลัยนเรศวรนั้นมุ่งให้ความสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ทั้งจากคำพันธกิจของสถาบัน พัฒนาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับความคิดสร้างสรรค์ และการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์เป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้นิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีการพัฒนากระบวนการคิดและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ โดยนิสิตที่ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารธุรกิจนั้นจัดอยู่ในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ผู้วิจัยจึงตระหนักถึงการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ซึ่งข้อมูลจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาคุณภาพนิสิตให้ยั่งยืนต่อไปได้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และ

สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

2. เพื่อศึกษาระดับความคิดสร้างสรรค์ ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวรวิธีการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. นิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สังกัดคณะ เกรตเฉลี่ย และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีการเห็นคุณค่าในตนเอง แตกต่างกัน
2. นิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ สังกัดคณะ เกรตเฉลี่ย และรายได้ต่อเดือนที่แตกต่างกัน มีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างกัน
3. การเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความสัมพันธ์กัน

แนวคิด ทฤษฎี หรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การเห็นคุณค่าในตนเองคือการพิจารณาคุณค่า ศักยภาพ ความสามารถตามความรู้สึกของตนเอง มีความภาคภูมิใจในการกระทำสิ่งใด ๆ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและคนรอบข้าง ซึ่งมีความสำคัญในการรับรู้ หรือการสร้างเจตคติที่ดีต่อตนเอง สามารถปรับตัว และเผชิญอุปสรรคต่าง ๆ ได้ สอดคล้องกับนิวแมน (Newman, 2529) อ้างอิงจาก สุทธิ ลิขะไชย, 2555) กล่าวว่าบุคคลที่รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าจะประเมินตนในด้านดี ภาคภูมิใจ และเห็นคุณค่าในตนเอง หากรู้สึกโดดเดี่ยว ไม่ได้รับการยอมรับจะมองตนไร้ค่า ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง สอดคล้องกับ คูเปอร์สมิธ (Coopersmith, 2524 อ้างอิงจาก สุทธิ ลิขะไชย, 2555) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นการพิจารณาตัดสินคุณค่าของตน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมโนภาพแห่งตน โดยได้มาจากการเรียนรู้ผู้อื่น การถูกผู้อื่นยอมรับ ผ่านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองผ่าน 4 แหล่งคือ การมีอำนาจในการควบคุมคนอื่น การมีความสำคัญ ได้รับการเอาใจใส่จากผู้อื่น การมีคุณความดีตามมาตรฐานสังคม และการมีความสามารถในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จ

ความคิดสร้างสรรค์คือความสามารถของบุคคลในการคิดริเริ่ม ประยุกต์สิ่งใหม่ ๆ มีความยืดหยุ่นทางความคิด สามารถคิดได้หลายมุมมอง มีวิธีคิดใหม่ ๆ ตลอดจนสร้างนวัตกรรมใหม่ที่ตอบสนองความต้องการของสังคม ซึ่งกิลฟอร์ด (Guilford, 2510 อ้างอิงจาก มณฑกานต์ เมฆระ, 2564) ได้กล่าวว่าความคิดสร้างสรรค์มีองค์ประกอบ 4 ประการคือ ความคิดคล่องแคล่ว (Fluency) ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) ความคิดริเริ่ม (Originality) และความคิดละเอียดลออ (Elaboration) อธิบายโดยทฤษฎีพฤติกรรมนิยม (Behavior Approach) ได้ว่าความคิดสร้างสรรค์เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ การเสริมแรง การโยง

ความสัมพันธ์จากสิ่งเร้าหนึ่งไปยังอีกสิ่งหนึ่งเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ โดยมีการตั้งเป้าหมาย และลงมือปฏิบัติ เพื่อบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ (ปิยะวุฒิ ปัญญาพิ, 2559)

วัสดุและวิธีการ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ใน นิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ผ่านการรับรองโครงการวิจัยตามหลักจริยธรรม ในมนุษย์ มีกระบวนการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นมาตรฐานสากล จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยใน มนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร หมายเลข COA No. 103/2024 IRB No. P2-0039/2567

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

สุ่มตัวอย่างแบบกำหนดกลุ่มตัวอย่าง (Quota Sampling) ในนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ในระดับปริญญาตรี จำนวน 10,032 คน ประกอบด้วย 5 คณะ 1 วิทยาลัยได้แก่ คณะ ศึกษาศาสตร์จำนวน 1,572 คน คณะนิติศาสตร์จำนวน 1,326 คน คณะมนุษยศาสตร์จำนวน 2,039 คน คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสารจำนวน 3,157 คน คณะสังคมศาสตร์จำนวน 1,632 คน และ วิทยาลัยนานาชาติจำนวน 306 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Krejcie & Morgan สุ่มตัวอย่างแบบ ไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Accidental Sampling) จนกว่าจะได้ครบจำนวนที่ต้องการรวมทั้งสิ้น 407 คน โดย แบ่งสัดส่วนการเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์จำนวน 60 คน คณะนิติศาสตร์จำนวน 55 คน คณะ มนุษยศาสตร์จำนวน 80 คน คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสารจำนวน 127 คน คณะ สังคมศาสตร์จำนวน 65 คน วิทยาลัยนานาชาติจำนวน 20 คน

ตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรต้นในการวิจัย ได้แก่ ข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้ต่อเดือน

ตัวแปรตามในการวิจัย ได้แก่ คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง และคะแนนความคิดสร้างสรรค์ ของ นิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปีการศึกษา 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ส่วน

ส่วนที่ 1 แบบขอความยินยอมอาสาสมัครในการวิจัย

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ระดับชั้นปี คณะที่ศึกษา เกรดเฉลี่ย และรายได้ ต่อเดือน

ส่วนที่ 3 แบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง Rosenberg Self-esteem Scale (1965) (RSES-TR-10) ฉบับภาษาไทย เรียบเรียงและแปลโดย ทินกร วงศ์ปการันย์ และณัทย วงศ์ปการันย์ มีค่าความตรงเชิง

เนื้อหา Cronbach's Alpha coefficient เท่ากับ 0.86 ประกอบไปด้วยข้อคำถามจำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนอันดับ 4 ระดับ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเลือกตอบว่าเห็นด้วยกับข้อความในแต่ละข้อมากน้อยเพียงใด (1=ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ไปถึง 4=เห็นด้วยอย่างยิ่ง) ข้อคำถามจะประกอบไปด้วยข้อคำถามเชิงบวกและเชิงลบ ดังนี้

ข้อคำถามเชิงบวก มีทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1, 2, 4, 6 และ 7

ข้อคำถามเชิงลบ มีทั้งหมด 5 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3, 5, 8, 9 และ 10

โดยเกณฑ์การให้คะแนนเป็นไปตามคำตอบของกลุ่มตัวอย่าง ข้อคำถามเชิงบวกจะได้ 1 คะแนน หากตอบ 1 และได้ 4 คะแนน หากตอบ 4 และสลับการให้คะแนนในข้อคำถามเชิงลบ เช่น จะได้ 1 คะแนน หากตอบ 4 และได้ 4 คะแนน หากตอบ 1 โดยมีคะแนนรวมตั้งแต่ 10 - 40 คะแนน สามารถแปลผลคะแนนเป็น 4 ระดับ คือ

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 คะแนนขึ้นไป คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมากที่สุด

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 – 3.49 คะแนน คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมาก

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 – 2.49 คะแนน คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ ต่ำกว่า 1.50 คะแนน คือ ความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองน้อย

ส่วนที่ 4 แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี อายุเฉลี่ยระหว่าง 17 - 22 ปี พัฒนาโดย กิ่งแก้ว ทรัพย์พระวงศ์ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา Cronbach's Alpha coefficient เท่ากับ 0.89 มีทั้งหมด 24 ข้อ โดยแบ่งเป็น 4 หมวด คือ ความคิดริเริ่ม ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดยืดหยุ่น และความคิดละเอียดลออ ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบเลือกเพียง 1 ตัวเลือก ให้คะแนน 1 - 5 คะแนน (1=ไม่จริง ถึง 5=จริงมากที่สุด) มีช่วงคะแนนต่ำสุดถึงคะแนนสูงสุดอยู่ระหว่าง 24 - 120 คะแนน แปลผลโดยใช้คะแนนรวมหารด้วยจำนวนข้อทั้งหมดเพื่อหาค่าเฉลี่ย สามารถแปลผลคะแนนเป็น 5 ระดับ คือ

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.00 - 1.49 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์ระดับต่ำ

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.50 - 2.49 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์ระดับค่อนข้างต่ำ

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 - 3.49 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์ระดับปานกลาง

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 - 4.49 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์ระดับค่อนข้างสูง

คะแนนค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.50 - 5.00 คะแนน คือ มีความคิดสร้างสรรค์ระดับสูง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขออนุญาตทำการวิจัยในมนุษย์
2. ผู้วิจัยขออนุญาตทำวิจัยต่อกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
3. ผู้วิจัยขอความยินยอมจากอาสาสมัครในการเข้าร่วมวิจัย

4. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการเก็บข้อมูลรูปแบบออนไลน์
5. ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความคลาดเคลื่อนจากการตอบตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ใน การตรวจสอบ
6. นำข้อมูลที่ได้จากการตรวจสอบไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา Descriptive Statistic เพื่ออธิบายลักษณะ โดยวิธีการแจกแจงร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. วิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน Inferential Statistic กำหนดนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 เพื่อสรุปอ้างอิงกลุ่ม ตัวอย่างไปยังกลุ่มประชากร โดยสถิติ independent t-test, One-way ANOVA และ Pearson's Correlation

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 301 คน (ร้อยละ 74.00) กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 3 จำนวน 151 คน (ร้อยละ 37.10) มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงสุดคือ 3.01 - 3.50 จำนวน 145 คน (ร้อยละ 35.60) กำลังศึกษาอยู่ในคณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร จำนวน 127 คน (ร้อยละ 31.20 และส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ระหว่าง 4,001 - 6,000 บาทต่อเดือน จำนวน 190 คน (ร้อยละ 46.70) กลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก $M = 28.64$, $S.D. = 4.55$ จำนวน 299 คน (ร้อยละ 73.5) ระดับกลางจำนวน 62 คน (ร้อยละ 15.2) มีระดับมากที่สุดจำนวน 45 คน (ร้อยละ 11.1) และระดับต่ำ จำนวน 1 คน (ร้อยละ 0.2) และมีค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง $M = 76.12$, $S.D. = 16.36$ จำนวน 227 คน (ร้อยละ 55.8) ระดับค่อนข้างสูง จำนวน 114 คน (ร้อยละ 28) มีระดับค่อนข้างต่ำ จำนวน 51 คน (ร้อยละ 12.5) มีระดับสูงจำนวน 11 คน (ร้อยละ 2.7) และมีระดับต่ำ จำนวน 4 คน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ ($n = 407$)

ตัวแปร	จำนวน	ระดับการแปลผล	Minimum	Maximum	$\bar{x}$	S.D.
การเห็นคุณค่าในตนเอง	407	ระดับมาก	11.00	40.00	28.64	4.55
ความคิดสร้างสรรค์	407	ระดับปานกลาง	24.00	120.00	76.12	16.36

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ กับปัจจัยส่วนบุคคล

เปรียบเทียบเพศ ชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับการเห็นคุณค่าในตนเอง และความคิดสร้างสรรค์ พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองกับเพศ ชั้นปี เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกัน ส่วนความคิดสร้างสรรค์กับชั้นปี คณะที่กำลังศึกษา เกรดเฉลี่ย รายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่มีความแตกต่างกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์กับเพศ พบว่า เพศที่ต่างกันมีความคิดสร้างสรรค์ที่ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือเพศชายมีค่าเฉลี่ยความคิดสร้างสรรค์มากกว่าเพศหญิง และเมื่อเปรียบเทียบการเห็นคุณค่าในตนเองกับคณะที่กำลังศึกษา พบว่า คณะที่กำลังศึกษาต่างกัน มีการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงวิเคราะห์ด้วย Scheffe พบว่า คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตคณะนิติศาสตร์แตกต่างจากนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ ดังตารางที่ 2, 3 และ 4

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ ในนิสิตเพศชายและหญิง (n = 407)

ตัวแปร	จำนวน	เพศ	$\bar{X}$	S.D.	t	df	p-value
การเห็นคุณค่าในตนเอง	407	ชาย	29.36	4.99	1.91	405	0.05
		หญิง	58.38	4.36			
ความคิดสร้างสรรค์	407	ชาย	79.63	17.46	2.58	405	0.01*
		หญิง	74.88	15.80			

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์กับ คณะที่กำลังศึกษา (n = 407)

	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p-value
คณะที่กำลังศึกษา						
การเห็นคุณค่าในตนเอง	ระหว่างกลุ่ม	477.00	5	95.40	4.81	0.00*
	ภายในกลุ่ม	7940.62	401	19.80		
ความคิดสร้างสรรค์	ระหว่างกลุ่ม	1331.88	5	266.37	0.99	0.42
	ภายในกลุ่ม	107425.97	401	267.89		

*p-value<0.05, One way ANOVA

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์แสดงการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยวิธี Scheffe กับคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง จำแนกตามคณะที่กำลังศึกษา (n = 407)

คณะที่กำลัง ศึกษา	$\bar{x}$	บริหารธุรกิจ					วิทยาลัย นานาชาติ
		สังคมศาสตร์	นิติศาสตร์	เศรษฐศาสตร์	ศึกษาศาสตร์	มนุษยศาสตร์	
		และการสื่อสาร					
		29.47	30.29	28.30	28.55	27.01	30.30
สังคมศาสตร์	29.47		.963	.704	.929	.054	.991
นิติศาสตร์	30.29	.963		.181	.496	.004*	1.000
บริหารธุรกิจ							
เศรษฐศาสตร์	28.30	.704	.181		1.000	.528	.629
และการสื่อสาร							
ศึกษาศาสตร์	28.55	.929	.496	1.000		.537	.803
มนุษยศาสตร์	27.01	.054	.004*	.528	.537		.123
วิทยาลัย นานาชาติ	30.30	.991	1.000	.629	.803	.123	

*P-value<0.05 One-way ANOVA, Scheffe

3. ผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ด้วย Pearson Correlation พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทิศทางบวกระดับต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร (n = 407)

แบบประเมิน	ความคิดสร้างสรรค์		
	ค่าความสัมพันธ์ (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
การเห็นคุณค่าในตนเอง	.361*	.00	สัมพันธ์ระดับต่ำ

*p-value<0.01, Pearson Correlation

อภิปราย

1. การเห็นคุณค่าในตนเอง

จากผลการสำรวจการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 73.5 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร ที่กำลังศึกษาในคณะนิติศาสตร์มีการเห็นคุณค่าในตนเองแตกต่างกับนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ คืออาจอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองคือ การรับรู้ความสามารถในตนเอง มีความภาคภูมิใจในตนเอง การสามารถยอมรับเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตทั้งด้านดีและไม่ดี และปรับตัวต่อสถานการณ์แวดล้อมที่เปลี่ยนไปได้ รวมไปถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อตนเอง และต่อผู้อื่น สอดคล้องกับ ธัญญภัทร์ ศิริชันราโรจน์ และคณะ (2559) การก้าวออกจากสิ่งเดิมเพื่อให้เห็นมุมมองด้านบวกของ การปฏิบัติหน้าที่ในครอบครัว และความสุขส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง การรับรู้ความสามารถของตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการเรียน แต่บรรยากาศการเรียนการสอนมีผลต่อความรู้สึกดีต่อตนเอง ทำให้มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น เมื่อมีการเห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้นก็จะก้าวร้าวเกรน้อยลง สอดคล้องกับ พิมพ์ชนก วชิรปราการสกุล (2564) การเห็นคุณค่าในตนเองมาจากอิทธิพลภายในตนเอง มาจากการที่บุคคลประเมินตนเอง และอิทธิพลภายนอกที่บุคคลปฏิสัมพันธ์กับโรงเรียน สังคม กลุ่มเพื่อน ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองที่ต่างกัน

2. ความคิดสร้างสรรค์

จากผลการสำรวจความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยระดับความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 55.8 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้คือนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เพศชายมีความคิดสร้างสรรค์ต่างจากเพศหญิง อาจอธิบายได้ว่ากลุ่มตัวอย่างมีลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเองคือ มีการใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา หรือเพื่อพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ผ่านการคิดที่นอกกรอบความคิดเดิม มีการคิดที่หลากหลายทิศทาง หลายผลลัพธ์ จนสรุปได้เป็นองค์ความรู้ใหม่ หรือนวัตกรรมที่มีประโยชน์ต่อตนเองและสังคม สอดคล้องกับ สิริชัย ดีเลิศ และคณะ (2560) ความคิดสร้างสรรค์ในนักศึกษามหาวิทยาลัยนั้น ต่อยอดมาจากความรู้พื้นฐานของแต่ละวิชา การมีบรรยากาศในการเรียนที่ดีทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ กระตุ้นความคิดเห็น การใช้สมองคิดในรูปแบบต่าง ๆ เกิดความเคารพตนเองและผู้อื่น ไม่สอดคล้องกับธิดยา คำควร (ม.ป.ป.) ในเพศหญิงจะมีความคิดริเริ่มมากกว่าผู้ชายเล็กน้อย อาจเนื่องจากความคิดริเริ่มนั้นต้องใช้จินตนาการ และความกล้าที่จะคิดต่างจากบุคคลอื่นมากกว่าการคำนึงถึงเพศ โดยการจะมีความคิดสร้างสรรค์นั้นอาศัยหลายปัจจัย อาทิ อายุ ประสบการณ์ชีวิต สิ่งแวดล้อม ซึ่งเพศหญิงจะมีความคิดคล่องมากกว่าเพศชาย และเพศชายมีความคิดยืดหยุ่นมากกว่าเพศหญิง โดยคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีหลักสูตรที่มุ่งเน้นการบูรณาการความรู้กฎหมายกับศาสตร์อื่น เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น

คิดเห็น และแก้ปัญหา รวมทั้งได้มีการเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายอาชีพมาให้ความรู้แก่นิสิต (หลักสูตร นิติศาสตร์ พ.ศ.2563) สอดคล้องกับลักษณะคนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเอง (นุจิรา สารถ้อย, 2547 อ้างอิงจาก ดวงมล ทองอยู่, 2557) คือเป็นคนที่อยากรู้ อยากรู้เห็น ช่างคิด เปิดรับประสบการณ์ใหม่ ๆ ยืดหยุ่นต่อ เหตุการณ์และแสดงออกอย่างเหมาะสม

3. ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์

จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตกลุ่ม มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่ามีความสัมพันธ์ระดับต่ำ ที่ระดับนัยสำคัญ .01 การเห็นคุณค่าในตนเอง และความคิดสร้างสรรค์ของนิสิตระดับปริญญาตรี กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร มีความสัมพันธ์กัน หมายความว่าหากนิสิตในกลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มีคะแนนการเห็นคุณค่าใน ตนเองเพิ่มขึ้น คะแนนความคิดสร้างสรรค์ก็จะมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นเช่นกัน อาจเนื่องมาจากระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองนั้น แสดงถึงการที่นิสิตมีการรับรู้ความสามารถของตน ภาควิชาจิตวิทยาในความสามารถของตน ทำให้มีส่วน ช่วยให้เกิดการคิดสร้างสรรค์นอกกรอบ กล้าคิด กล้าทำในสิ่งใหม่ ๆ สอดคล้องกับอริสา สำรองและสมรรถพงศ์ ขจรเมธี (2564) การรับรู้คุณค่าในตนเอง รับรู้ความสามารถของตนเองทำให้เกิดการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมใหม่ ๆ (Priyanka Singh และคณะ, 2566) โดยการรับรู้การเห็นคุณค่าในตนเองและความคิด สร้างสรรค์นั้นพัฒนามาจากพัฒนาการ ประสบการณ์ชีวิต การพบปะผู้คน ซึ่งการเติบโตของแต่ละบุคคลนั้น เป็นลักษณะเฉพาะ แต่ละบุคคลมีการรับรู้คุณค่าในตนเองต่างกัน เมื่อบุคคลมีการรับรู้ว่าคุณค่าตนสามารถสร้างสรรค์ สิ่งต่าง ๆ ได้ จะสามารถสร้างสรรค์แนวคิดที่หลากหลาย และแปลกใหม่ยิ่งขึ้น (Brockhus และคณะ, 2557)

ผลการศึกษาครั้งนี้พบ การเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์ทางบวกระดับ ต่ำ โดยมีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับมาก และมีความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสามารถ นำผลการวิจัยในครั้งนี้ไปปรับใช้ในการเรียนการสอนให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อพัฒนาการคิด หลากหลาย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการคิดสร้างสรรค์และเพิ่มความเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม เสริมสร้างการเห็น คุณค่าในตนเอง รวมทั้งสามารถศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอื่นที่มีความใกล้เคียงกับการเห็นคุณค่าใน ตนเองและความคิดสร้างสรรค์ได้ เช่น ความยืดหยุ่น ทักษะการเผชิญปัญหา บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองในนิสิตคณะมนุษยศาสตร์ให้เพิ่มสูงขึ้น ผ่านการ เรียนรู้ลักษณะ ปัจจัยของนิสิตคณะนิติศาสตร์ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองมากกว่า โดยอาจจะเป็นการ เสริมสร้างจุดแข็ง พัฒนาจุดอ่อนในด้านการเรียนในสาขาวิชาที่กำลังศึกษา สร้างบรรยากาศในการเรียนที่เอื้อ ต่อการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง

2. พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตเพศหญิงให้เพิ่มสูงขึ้น อาจารย์ควรจัดกิจกรรม ปรับรูปแบบการเรียนรู้ให้มีการใช้ความคิดสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น เช่น การจัดกิจกรรมกลุ่มที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เพื่อพัฒนาการแสดงออก การคิดนอกกรอบ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้โดยแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเองและแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ในนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี สามารถนำไปปรับใช้ให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างของการวิจัยครั้งนี้ได้

2. ศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่นที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองและความคิดสร้างสรรค์ เช่น ความยืดหยุ่น ทักษะการเผชิญปัญหา บรรยากาศการเรียนรู้ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

คณะนิติศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร. (ม.ป.ป.). *หลักสูตรนิติศาสตร์บัณฑิต หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.*

2563. 205. แหล่งที่มา <https://www.law.nu.ac.th/curriculum/course2/>

คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวัตกรรมการตลาด
เชิงสร้างสรรค์. (2567 ตุลาคม 20). 170. แหล่งที่มา

<https://www.acad.nu.ac.th/course/course.php?levelid=1&facultyid=218&courseid=162&programid=11318140063>

ชฎารัตน์ เสงขมกุล. (2566). ความคิดสร้างสรรค์ เกิดขึ้นเองหรือพัฒนาได้. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี*. 13(2), 122-130.

ณัฐกานต์ ภูมิคอนสาร. (2565). ทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่หล่นหายไปของผู้เรียนกับการศึกษาในศตวรรษที่
21. *Education journal*. 5(1), 1-9.

ดวงกมล ทองอยู่. (2557). แนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของวัยรุ่นตามทฤษฎีการรับรู้ความสามารถ ของตน. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์*, 4(2), 179-180. สืบค้นจาก <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/var/article/view/30299/26122>

ธัญญภัทร์ ศิริธัชราโรจน์, สกล วรเจริญศรี และปริญญา มีสุข. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ของความภาคภูมิใจในตนเองและความยืดหยุ่นตัวของนักศึกษาระดับปริญญาตรี. *วารสาร Veridian E-Journal, Silpakorn University*. 9(2), 715-732.

จิตยา คำควร, เอกภูมิ จันทระขันตี และ ปกรณ์ วรรณะอมร. (2558). ความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์และ

- ความแตกต่างระหว่างเพศที่ส่งผลต่อความคิดสร้างสรรค์ทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 4. เรื่องเต็มการประชุมทางวิชาการของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 53: สาขาศึกษาศาสตร์,
สาขาเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. การประชุมทางวิชาการ
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 53. (หน้า 31-38). สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ปิยะวุฒิ ปัญญาพี. 2559. *CREATIVE THINKING DEVELOPMENT*. [เอกสารไม่ได้ตีพิมพ์]. หลักสูตร
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- พิมพ์ชนก วชิรปราการสกุล. (2564). *การเห็นคุณค่าในตนเองและความรู้สึกเครียดในนิสิตคณะสัตว
แพทยศาสตร์*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มนทกานต์ เมฆรา. (2564). *การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ทางจิตวิทยาเพื่อเสริมสร้างทักษะ การแก้
ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 34*. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2567 ตุลาคม 20. พันธกิจ เป้าหมาย อำนาจหน้าที่. 1. แหล่งที่มา
https://www.nu.ac.th/?page_id=9023
- มาลินี จุฑาปะมา. (2553). การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นสำคัญไฉน และจะสร้างได้อย่างไร. *วารสารวิชาการ
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*. 2(2), 13-16.
- สุณี ลิกะไชย. (2555). ผลการใช้โปรแกรมต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3
โรงเรียนลอยสวาย. ม.ป.ท: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมิทธิ์ เจือจินดา และ วรณณา โพธิ์ผลิ. (2562). *การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าของตนเอง
สำหรับผู้สูงอายุในชุมชน เขตธนบุรี กรุงเทพมหานคร*. ม.ป.ท. มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- สิริชัย ดีเลิศ. (2558). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของบัณฑิตในสถาบันการศึกษา ระดับอุดมศึกษาที่มีอัต
ลักษณ์เชิงสร้างสรรค์*. ม.ป.ท. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- อชิร. (2567 ตุลาคม 20). *ความภาคภูมิใจในตนเอง*. 1. แหล่งที่มา
<https://library.dmh.go.th/yuwa/library.indexphotonews/view.php?id=453&cate=news>
- อลิสา สำรองและ สมรรถพงศ์ ขจรมณี. (2564). การรับรู้ความสามารถของตนเอง ความคิดสร้างสรรค์แบบ
นวัตกรรมที่ส่งผลต่อพฤติกรรมสร้างสรรค์นวัตกรรมในการทำงานของพนักงานมหาวิทยาลัย สาย
วิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งหนึ่ง. *วารสารเครือข่ายส่งเสริมการวิจัยทางมนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์*. 4(3), 1-15.
- Priyanka Singh. (2023). A study on self-concept development and relationship with self-
esteem and creativity . *Section A-Research paper*, 12(5), 931-931.

- S. Brockhus, T. E. C. van der Kolk, B. Koeman et al. (2014). *The influence of creative self-efficacy on creative performance. Human behaviour and design*, 437-444.
<https://www.designsociety.org/publication/35188/THE+INFLUENCE+OF+CREATIVE+SELF-EFFICACY+ON+CREATIVE+PERFORMANCE>